

วัยเด็กของคุณยาย

อาถนาบริเวณทุ่งนากว้างใหญ่แห่งหนึ่งในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในครั้งนั้นดาราตาชไปด้วยต้นข้าวเขียวขจีพลั่วไสว ภายใต้ฟ้าใสและปุยเมฆที่เคลื่อนกล่น รวมทั้งบ้านริมแม่น้ำ นครชัยศรี มีเรือและต้นไม้ใหญ่น้อยรายรอบบริเวณนั้น เอื้อต่อการ ชุกชนของลูกสาวพ่อยิ่งนัก

ลูกสาวคนนี้ชนมาก ชอบพายเรือเล่นไปตามคลอง จนถึง ขนาดพ่อต้องขู่ว่าจะตีให้มากที่สุด พ่อจะพูดเช่นนั้น เพื่อหยุดความ ชุกชนของลูกสาวคนที่ ๕ ซึ่งพ่อลงความเห็นว่ ในบรรดาลูกชาย หญิงทั้ง ๙ คน ไม่มีใครชนได้มากเท่านี้อีกแล้ว

ลูกสาวคนนี้ ต่อมาคือคุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกา จันทร ขนบกยง (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คุณยาย”) ท่านเกิดเมื่อวัน ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา พ.ศ. ๒๔๕๒ เป็นลูกของพ่อพลอย แม่พัน ในครอบครัวชาวนาผู้มีฐานะปานกลางแห่งอำเภอนครชัยศรี ที่นา ของพ่อและแม่มีรวมกันราว ๓๕ ไร่ และอยู่ไม่ห่างไกลกันมากนัก

โดยธรรมชาติของท้องถิ่นจะมีโคกเป็นหย่อมๆ ในสมัยที่ คุณยายยังเด็ก ท่านมักจะหาบกระเช้าข้าวไปส่งผู้ใหญ่ที่ทำงาน อยู่กลางนาเสมอ แล้วไปนั่งร่วมวงกินอาหารกลางวันกันบนโคก ปล่อยให้ควายที่ถูกใช้งานมาแล้วครึ่งวันได้กินหญ้ากินน้ำของมัน ตามล่ำฟั่ง

คุณยายมีเพื่อนมาก เพื่อนๆ ต่างก็รักคุณยายกันทุกคน ตกตอนเย็น คุณยายและเพื่อนๆ จะต้อนควายไปอาบน้ำและเอาเข้าคอกพร้อมๆ กัน

วิถีชีวิตของชาวนาหล่อหลอมให้คุณยายเป็นคนแข็งแรง
เพราะต้องช่วยพ่อแม่ทำนาตลอดทั้งวัน คุณยายไม่ได้เรียนหนังสือ ดังนั้นจึงอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เพราะในสมัยนั้นนิยมให้เด็กผู้หญิงอยู่กับเห่าเฝ้ากับเรือน ให้เป็นแม่ศรีเรือน อีกทั้งยังไม่มีการศึกษาภาคบังคับ คุณยายจึงต้องทำงานบ้านและทำนาไปด้วย ท่านเป็นคนขยันอย่างที่สุด ในนาของท่านจึงปราศจากวัชพืชและให้ผลผลิตสูงกว่านาของเพื่อนบ้านข้างเคียง

ทุกวันที่ดวงตะวันจะทอแสง ในราวตี ๓ โกลัตี ๔ คุณยายจะตื่นขึ้นมาเพื่อออกไปลงนา ท่านชอบมองดูดวงตะวันยามที่ค่อยๆ โผล่ขึ้นมาจากขอบฟ้า พลังคิดคำนึงด้วยความอยากรู้ว่า **“ดวงตะวันนี้เจ้ามาจากไหนนะ ทำอย่างไรเราจะไปถึงดวงตะวันได้”** แม้ว่าท่านจะเป็นประจำอยู่ทุกวัน เช่นเดียวกับคนทั่วไป แต่ความคิดของท่านไม่เหมือนใครเลย ท่านอาจหาญ คิดที่จะไปให้ถึงดวงตะวัน อยากรู้อย่างมั่นใจขึ้นมาจากตรงไหน ทำอย่างไรจึงไปถึงได้ ความคิดเช่นนี้ไม่ใช่ธรรมดา เป็นวิสัยทัศน์ที่ลึกซึ้ง ฉายแววของบัณฑิตนักปราชญ์ ของนักสร้างบารมีมาตั้งแต่เด็กทีเดียว

ความขยันขันแข็งของคุณยายนั้น เป็นที่ประจักษ์ชัดต่อสายตาของเพื่อนบ้าน ที่ทำนาในที่ติดกันอยู่ทุกคืนวัน เขาพยายามอย่างยิ่งที่จะแข่งความขยันกับคุณยาย โดยไปที่นาให้เช้าขึ้น แต่ไม่ว่าเขาจะไปที่นาให้เช้ายิ่งขึ้นเพียงไหน ก็ไม่เคยไปถึงก่อนคุณยายเลยสักครั้งเดียว เขาจึงรู้สึกทึ่งและยอมรับในความขยันที่ผสมผสานด้วยความมุ่งมั่นแข็งแกร่งของคุณยาย และให้สัญญายกย่องท่านว่า **“แข่งเหล็ก”** ซึ่งมีความหมายเฉพาะสำหรับผู้ให้สัญญา คือขยันมาก ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มีมานะ มีความอดทนที่หาใครเสมอเหมือนได้ยากยิ่ง เมื่อขยันช่วยพ่อแม่ทำงานทุกอย่าง ฐานะทางบ้านของคุณยายจึงอยู่ในระดับที่ดีพอสมควร ไม่เป็นหนี้เป็นสินใคร

คุณยายมองเห็นชีวิตครองเรือนของพ่อแม่ที่อยู่ด้วยกัน ซึ่งมีทั้งสุขและทุกข์คลุกเคล้าปะปนกันตลอดมา เพราะพ่อเป็นคนติดเหล้า ต้องดื่มเหล้าวันละ ๑๐ สดางค์ทุกเย็น

ยามใดที่ไม่ดื่มเหล้า พ่อจะเป็นคนใจดี แต่ถ้าดื่มเหล้าเข้าไปครั้งใด พ่อจะหาเรื่องมาถกเถียงกับแม่ทุกครั้งไป แล้วแม่ก็จะมีถ้อยคำเอาไว้สำหรับปราบพ่อโดยเฉพาะ เพราะแม่รู้ว่าหากพูดคำนี้ออกไปคราวใด พ่อก็จะหายเมาคราวนั้น

วันหนึ่ง เกิดเรื่องใหญ่และเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคุณยาย วันนั้นพ่อเมาเหล้านอนอยู่บนแคร่

ได้ทุนบ้าน บ่นพื้มพำไม้ย่อมเล็ก แม่อยู่ข้างบนบ้านคงจะรำคาญ จึง
ตะโกนลงไปด้วยถ้อยคำเห็บแสบที่ใช้ได้ผลในทุกครั้งที่ผ่านมาว่า
“ไอ้คนกระจอก มาอาศัยรังเขาอยู่ บ่นอะไรพื้มเขียว”

โดยเหตุที่พ่อมาอยู่บ้านของแม่ซึ่งมีฐานะดีกว่าตน จึงเป็นปม
แห่งความน้อยเนื้อต่ำใจที่แฝงเร้นอยู่ในจิตใจของพ่อ วันนั้นพ่อทน
ไม่ไหวเมื่อได้ยินแม่พูดเช่นนี้ จึงถามลูกๆ ว่าพ่อเป็นนกกระจอกมา
อาศัยรังแม่อยู่จริงไหม? แม่เขาด่าว่าอย่างนี้จริงไหม? น้ำเสียงของ
พ่อสร้างภาวะตึงเครียดให้กับลูกๆ จึงไม่มีใครกล้าตอบนอกจาก
คุณยาย เพราะท่านไม่ยอมให้พ่อแม่ทะเลาะกัน และไม่ได้คิดว่า
คำของแม่เป็นคำด่า จึงบอกพ่อไปว่า “แม่ไม่ได้ว่าพ่ออย่างนั้นหรอก”
แต่ถ้อยคำแห่งความหวังดีนั้นกลับเป็นผลร้ายต่อท่าน เพราะพ่อหัน
มาโกรธคุณยายแทน และแข่งให้หนูหนวก ๕๐๐ ซาดิ

คำแข่งของพ่อติดอยู่ในจิตใจอันละเอียดอ่อนของคุณยาย
นับแต่นั้นมา เพราะคุณยายรู้ว่าคำให้พรของพ่อแม่นั้นศักดิ์สิทธิ์
สามารถส่งผลดีจริงตามที่ท่านพูดได้ ส่วนคำสาปแข่งก็คงต้อง
ศักดิ์สิทธิ์เช่นกัน กลัวจะส่งผลร้ายจริงตามที่แข่งไว้ คุณยายจึงตั้งใจ
ว่าจะขอโทษกรรมต่อพ่อในยามที่พ่อใกล้จะละโลกตามธรรมเนียม
ที่เคยเห็นมา เพราะหากไปขอขมาในเวลาที่คุณพ่อยังแข็งแรงอยู่ พ่อ
อาจจะย้อนโกรธเป็นไฟขึ้นมาอีกก็เป็นได้

หลังจากนั้นไม่นานพ่อก็ล้มป่วยลง พ่อป่วยหนักหลายเดือน ถึงกับต้องป้อนข้าวกันทุกวัน ลูกๆ จะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน มาดูแลพ่อ จนกระทั่งเช้าวันที่เป็นวาระสุดท้ายของพ่อ หลังจากที่ คุณยายป้อนข้าวพ่อแล้ว ท่านก็เข้าครัวไปกินข้าว แล้วพายเรือออกไปดูต้นข้าวที่กำลังออกรวงอยู่เต็มท้องนาตามปกติ

เมื่อกลับมาถึงบ้าน ท่านเห็นทุกคนกำลังร้องไห้กับการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของพ่อ พี่น้องต่างตำหนิว่าคุณยายไปไกลเสีย ที่ไหน ไม่มาขอขมาพ่อ คุณยายฟังถ้อยคำเหล่านั้นด้วยอาการที่ สงบนิ่ง ท่านไม่ร้องไห้คร่ำครวญ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติของ มนุษย์ที่จะต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ในใจลึกๆ ยังคิดกังวลเกี่ยวกับ คำแข่งของพ่ออยู่ตลอดเวลา กลัวว่าจะติดตัวไปในภพเบื้องหน้า เพราะท่านกลัวบาป จึงตั้งปณิธานที่จะตามหาพ่อในสัมปรายภพ นับแต่วันนั้นเป็นต้นมา

